

FINANTSINSPEKTSIOONI AMETNIKE EETIKAKOODEKS

I. peatükk Toime ja rakendamine

§ 1. Eetikakoodeksi toimeala ja eesmärk

(1) Eetikakoodeks sätestab Finantsinspektsiooni ametnike kutse-eetika põhimõtted. Eetikakoodeksi eesmärk on osundada olulistele väärtustele ja toetada nende väärtuste austamist.

(2) Eetikakoodeksi mõistes Finantsinspektsiooni ametnik (edaspidi “**ametnik**”) on Finantsinspektsiooni juhatuse liige ja Finantsinspektsiooni koosseisus ettenähtud ametikohale nimetatud või valitud isik, kellega on sõlmitud tööleping, samuti isik, kes võetakse Finantsinspektsiooni tööle töölepingu alusel ametniku niisuguste ülesannete täitmiseks, millel ei ole alatist iseloomu (nt. praktikant).

(3) Ametnik ei ole Finantsinspektsiooni nõukogu liige ja Finantsinspektsiooni koosseisus ettenähtud abiteenistuskohale töölepingu alusel võetud tehniline töötaja (nt. koristaja, valvur, autojuht).

§ 2. Eetikakoodeksi tutvustamine ja selgitamine

(1) Ametnik tutvub eetikakoodeksiga ja selgitab seda endale eelkõige iseseisvalt.

(2) Juhatusesimees tutvustab vastaval palvel eetikakoodeksit juhatuse liikmele. Vajadusel kaasatakse tutvustamisse teisi juhatuse liikmeid. Finantsinspektsiooni juhatuse liikmed koos tutvustavad ja selgitavad eetikakoodeksit juhatuse esimehele, kui viimane on esitanud vastavasisulise palve.

(3) Vastutusvaldkonna juht (juhatuse liige) tutvustab ja selgitab vastaval palvel eetikakoodeksit oma vastutusvaldkonda kuuluva osakonna osakonnajuhatajale.

(4) Osakonnajuhataja tutvustab ja selgitab vastaval palvel eetikakoodeksit oma osakonna töötajale.

§ 3. Eetikakoodeksi tõlgendamine

(1) Kui ametnik kahtleb, missugust käitumisviisi valida, pöördub ta eetikakoodeksi selgitamiseks vastavalt §-le 2, vältimaks eetikakoodeksi rikkumist.

(2) Eetikakoodeksis sätestatud kutse-eetika nõudeid tõlgendatakse seaduse, Finantsinspektsiooni nõukogu ja juhatuse otsuste, vastavalt §-le 2 saadud selgituse, Finantsinspektsioonis kujunenud ühtse praktika ja ametniku südametunnistuse alusel.

§ 4. Eetikakoodeksi rakendamine

(1) Eetikakoodeksit rakendatakse ametnike suhtes.

(2) Ametnik võib teavitada teise ametniku poolt eetikakoodeksi rikkumisest või rikkumise põhjendatud kahtlusest vastavalt §-le 2, töölepingujärgse otsese töökorralduste andmiseks õigustatud isiku rikkumise või tema poolt rikkumise kahtluse korral aga vastutusvaldkonna juhti (juhatuse liige), kui rikkujaks või oletatavaks rikkujaks ei ole vastutusvaldkonna juht.

(3) Eetikakoodeksi rikkumise eest võib Finantsinspektsiooni juhatus oma liikme taotlusel alगतada ametniku suhtes distsiplinaarmenetluse vastavalt töötajate distsiplinaarvastutuse seadusele ja määrata distsiplinaarkaristuse.

II. peatükk Kutse-etiika

1. jagu Üldsätted

§ 5. Avalik usaldus

(1) Ametnikuks olemine ja tööalane tegevus on avalik usaldus. Ametniku lojaalsus põhiseadusele, seadustele ja eetikakoodeksis sätestatud väärtustele on tööalases tegevuses ülim ametniku isiklike huvide suhtes. Ametnik austab ja järgib eetikakoodeksit säilitamaks Eesti kodanike veendumuse riigi valitsemisorganite aususesse.

(2) Tööalane tegevus on avaliku võimu otsene (piirav, sanktsioneeriv) või kaudne (nõustav) rakendamine, samuti sellega seotud suhted ametnike vahel ja suhted kolmandate isikutega.

§ 6. Eetilisus

(1) Ametniku eetilisus loob usalduse tema tööalase tegevuse suhtes.

(2) Eetilisus käesoleva eetikakoodeksi mõistes väljendub eelkõige aususes, kompetentsuses, sõltumatuses, objektiivsuses, lugupidamises, diskreetsuses, tasakaalukuses, kohusetundes ning nende väärtuste väljendamises kõige ümbritseva suhtes.

§ 7. Ausus

Ametnik on tööalases tegevuses aus.

§ 8. Kompetentsus

(1) Ametnik rakendab tööalases tegevuses parimat hoolsust, teadmisi ja oskusi võimaldamaks tõhusaimat resultaati Finantsinspektsioonile arvestades viimase seaduses sätestatud ja enda kehtestatud missiooni.

(2) Ametnik pidevalt hoiab kaasaegsena ja täiendab oma tööalases tegevuses rakendamisele kuuluvaid teadmisi.

(3) Ametnik jagab oma tööalases tegevuses rakendatavaid teadmisi ja oskusi teiste ametnikega. Järelevalvetöö teostamise spetsiifikasse mittepuutuvaid teadmisi ja oskusi võib jagada järelevalvetegevuse subjektide ja teiste tööalaselt kokkupuutes olevate isikutega. Teatud juhtudel võib järelevalvetöö teostamise spetsiifikasse (järelevalvetaktika ja -võtete küsimused, jmt) puutuvaid teadmisi ja oskusi jagada õiguskaitseorganitega.

§ 9. Sõltumatus

(1) Ametnik juhindub tööalases tegevuses seadusest, Finantsinspektsiooni sisedokumentidest, vastutusala juhi (juhatus liikme) ja osakonna juhataja korraldustest, resolutsioonidest ning muudest töökäskudest, ja headest tavadest.

(2) Ametnik ei allu tööalases tegevuses meedia, riigi- ja kohaliku võimu, järelevalve subjektide ning muude isikute õigustamatule otsesele või kaudsele mõjutamisele.

(3) Ametnik ei juhindu töölases tegevuses oma poliitilisest ja usulistest veendumusest.

§ 10. Objektiivsus

(1) Ametnik on töölases tegevuses eelarvamusteta ja objektiivne, kaaludes asjaolusid igakülgselt rakendades seadust, parimat praktikat ja oma kompetentsust.

(2) Ametnik ei luba ega anna töölases tegevuses eeliseid ega piira õigusi sõltuvalt isiku soost, rahvusest, nahavärvist, rassist, emakeelest, sotsiaalsest päritolust, usulistest, poliitilistest või muudest veendumustest, suhtest kaitseteenistuse kohustusse, perekonnaseisust, perekondlikest kohustustest ning kuuluvusest kodanike ühendustesse.

(3) Ametnik ei kasuta isiklikes huvides töölases tegevusest tulenevaid suhteid finantsjärelevalve subjektidega.

§ 11. Lugupidamine, säästlikkus ja heaperemehelikkus

(1) Ametnik suhtub oma hoiakute ning tegudega lugupidavalt, säästlikult ja heaperemehelikult ümbritsevasse. Ametnik säilitab töölases tegevuses rahu, väljapeetuse ja vääriskuse.

(2) Ametnik suhtub oma oleku ja tegudega lugupidavalt Finantsinspektsiooni, Finantsinspektsiooni nõukogu liikmetesse, teistesse ametnikesse, enda ja teiste ametnike töölasesse tegevusse Finantsinspektsioonis, finantsjärelevalve subjektidesse, nende juhtkonda, töötajatesse ja esindajatesse ning igapäevaste, kellega töölases tegevuses kokku puutub. Muuhulgas riietub ametnik korrektselt ja väljapeetult ning väldib tegevust, mis võib heita varju töölasele tegevusele.

(3) Ametnik hoidub töölase tegevust ja Finantsinspektsiooni mainet kahjustavast käitumisest.

§ 12. Diskreetsus

(1) Ametnik on diskreetne. Ametniku suhtlemine meediaga töölases küsimustes toimub üksnes juhatuse liikmete või Finantsinspektsiooni avaliku suhete juhi vahendusel, kui juhatuse või juhatuse liige ei ole korraldanud teisiti.

(2) Ametnik eraelus isiklike huvide realiseerimiseks ei esine ametnikuna, finantsjärelevalve teostajana või muul viisil avalike ülesannete täitjana, kui selleks pole vältimatut vajadust ametnikule, teistele isikutele või üldsusele raske tagajärje ärahoidmiseks.

2. jagu Huvide konflikt

§ 13. Huvide konflikti mõiste

(1) Huvide konflikt on olukord, kus ametniku töölase tegevust mõjutab või võib mõjutada tema isiklik huvi. Huvide konflikt on olukord, kus ametnik on sunnitud või motiveeritud järgima huve, mis ei lange kokku Finantsinspektsiooni töölase tegevusega või Finantsinspektsiooni viimase seaduses sätestatud ja enda kehtestatud missiooniga.

(2) Huvide konflikt võib tekkida näiteks (i) kaudselt või otseselt rahalisest või muust finantshuvist, (ii) kui asjasse puutuvat ametniku otsest või kaudset suhet otseselt mõjutab või võib mõjutada töölase tegevus, (iii) seoses huvidega või seostega minevikus või tulevikus

(nt töökoht järelevalvesubjekti juures). Huvide konflikt on näiteks korrupsioonivastase seaduse § 25 lg-s 1 kirjeldatu.

§ 14. Huvide konflikti vältimine

(1) Ametnik tegutseb töölases tegevuses üksnes Finantsinspeksiooni huvides, eelistades neid enda ja kolmandate isikute huvidele. Ametnik korraldab oma elu ja tegevuse selliselt, et võimalik oht huvide konfliktiks oleks minimaalne.

(2) Ametnik hoidub huvide konfliktist ja avaldab huvide konflikti vastavalt §-le 15.

(3) Ametnik jätkab huvide konfliktiga seotud tööalast tegevust üksnes juhatuse liikme või juhatuse esimehe vastava otsustuse või juhatuse otsuse alusel.

§ 15. Huvide konflikti avaldamine

(1) Ametnik viivitamatult avaldab oma töölepingujärgsele otsesele töökorralduste andmiseks õigustatud isikule, juhatuse liige juhatuse esimehele ja juhatuse esimees juhatusele kõik asjaolud, mis tekitavad või võivad tekitada huvide konflikti. Nimetatud isik või organ viivitamatult edastab teabe huvide konfliktist (i) siseaudiitorile ja võimalusel (ii) vastavale juhatuse liikmele.

(2) Finantsinspeksioonis vastava juhatuse kehtestatud korra olemasolul toimub korras reguleeritud huvide konfliktidest teatamine ja nende menetlemine nimetatud korra alusel.

3. jagu Teatud tehing

1. jaotis Väärtpaberitehing

§ 16. Üldsätted

Turukuritarvitus defineeritakse ning keelatakse väärtpaberituru seaduse 21. peatükis ja §-s 237³⁵ ning karistusseadustiku §-s 398. Tuleb eeldada, et ametnikul võib reguleeritud turul kaubeldava väärtpaberi emitendi kohta olla avalikkusest rohkem teavet.

§ 17. Ametniku mõiste erisus

(1) Käesolevas jaos käsitletakse ametnikuna ka § 1 lg. 2 nimetatud isiku abikaasat, faktilist abikaasat, elukaaslast, isikuga alaliselt koos elavat alaealist last ning muid isikuid ja otsese või kaudse kontrolli all olevaid äriühinguid. Kontrolli määratlemisel rakendatakse väärtpaberituru seaduse §-e 9 ja 10.

(2) Paragrahvis 1 lg. 2 nimetatud isik hoolitseb ja vastutab, et käesoleva paragrahvi lg. 1 kohaselt ametnikuna käsitletav isik täidab käesolevas jaos ametnikule pandud kohustusi.

(3) Käesoleva paragrahvi lg. 1 kohaselt ametnikuna käsitletava isiku poolt käesoleva jao sätete rikkumise eest kannab vastutust § 1 lg. 2 nimetatud isik. Paragrahvis 19 nimetatud avaldamiskohustuse täidab käesoleva paragrahvi lg. 1 kohaselt ametnikuna käsitletava isiku eest § 1 lg-s 2 nimetatud vastav isik.

§ 18. Piirangud väärtpaberitehingu tegemisel

(1) Ametnik ei tegele spekulatiivsete investeeringutega väärtpaberisse.

(2) Ametnik ei võõranda (i) Finantsinspeksiooni järelevalve alla kuuluval reguleeritud turul kaubeldavaid väärtpabereid ja (ii) reguleeritud turul kaubeldavaid ja Finantsinspeksiooni järelevalve alla otseselt või kaudselt kuuluva emitendi väärtpabereid enne 6 kuu möödumist nende omandamisest .

(3) Finantsinspeksiooni juhatuse nõusolekul võib käesoleva paragrahvi lg-s 2 nimetatud väärtpaberi võõrandada enne 6 kuu möödumist väärtpaberi emitendi ühinemise või emitendi suhtes tehtud ülevõtmispakkumise raames või muudel Finantsinspeksioonile avaldatud erakorralistel asjaoludel.

(4) Ametnik ei tee tuleviku- või tuletistehinguid (igas vormis *forward*, optsoon, jmt) käesoleva paragrahvi lg-s 2 nimetatud väärtpaberiga.

§ 19. Tehingu avaldamine

Ametnik peale tehingu tegemist viivitamatult teatab § 15 lg. 2 viidatud korras sätestatud menetluses (i) Finantsinspeksiooni järelevalve alla kuuluval reguleeritud turul kaubeldava väärtpaberiga tehtud tehingu detailid ja (ii) reguleeritud turul kaubeldava ja Finantsinspeksiooni järelevalve alla kuuluva emitendi väärtpaberiga tehtud tehingu detailid.

2. jaotis Kinge

§ 20. Kinked

(1) Töölase tegevusega seoses kinke eset vastu võttes peab ametnik veenduma, et kinkesuhe ei ole käsitletav seadusvastase tegevusena (pistise, altkäemaksu andmine, vahendamine või võtmine, korruptsioon, jmt).

(2) Ametnik ei astu seoses töölase tegevusega kinkesuhtesse, mille kohaselt ametniku poolt vastuvõetava kinke eseme väärtus ületab 500 Eesti krooni. Ametnik viivitamatult teatab oma töölepingujärgsele otsesele töökorralduste andmiseks õigustatud isikule, juhatuse liikme korral juhatuse esimehele või juhatuse esimehe korral juhatusele talle ootamatult kingitud esemest väärtusega üle 500 Eesti krooni, mille tagastamine on ebaviisakas või –praktiline. Ametnik ja töölepingujärgne otsene töökorralduste andmiseks õigustatud isiku, juhatuse liikme korral juhatuse esimees ja juhatuse esimehe korral juhatuse määratud juhatuse liige korraldavad kingitud asja andmise Finantsinspeksioonile ja selle eseme hoiustamise.

§ 21. Lõunad, õhtusöögid ja muud üritused

(1) Paragrahvi 20, välja arvatud lg. 2 viimast lauset, rakendatakse ametniku osalemisel kolmandate isikute korraldatud ärilõunal, õhtusöögil või muul sarnasel üritusel seoses oma töölase tegevusega. Ärilõuna ja õhtusöök on hea meetod töölase tegevuse tutvustamiseks, kuid ei tohi muutuda ülemäära sagedaseks ega selle raames tehtud kinked tihti ületada 500 Eesti krooni väärtust.

(2) Üritustel osalemise kutsete vastuvõtmise kaalumisel lähtub ametnik järgmisest:

- 1) võimalusel tuleb küsida kutsujalt täpsemat teavet ürituse kohta (sh. kulu osaleja kohta);
- 2) kahtluse üritusel osalemise kooskõlast käesoleva eetikakoodeksiga tuleb konsulteerida vastavalt § 2 sätetele või keelduda üritusel osalemisest.

3. jaotis

Kahtlane tehing

§ 22. Turutingimustest erinev tehing

(1) Ametnik ei sõlmi lepingut, mis erineb oluliselt kohalikest valdavatest turutingimustest põhjustatuna ametnikuks olemisest ja/või tööülesannete täitmisest.

(2) Ametnik kontrollib oluliselt kohalikest valdavatest turutingimustest erineva offerdi saamisel, kas erinevus on põhjustatud ametnikuks olemisest ja/või tööülesannete täitmisest.

(3) Käesoleva paragrahvi lg. 1 ja 2 ei rakendu Eesti Panga ja Finantsinspektsiooniga sõlmitud lepingute suhtes.

III. peatükk Rakendussäte

§ 23. Eetikakoodeksi jõustumine

Eetikakoodeks jõustub 2005. aasta 20. aprillil.